

tur, ac peculiari ipsius tranverso ligamento longa sectione diuiso, ad insertionem usque musculus ille ducetur. Caterum iam opportunum est, & anteriores tibiae musculos aggredi, atque hic omnium primum tranversum ligamentum sectione per longum facta diuidere conuenit. In quo opere magna tendinum congeries sese exhibebit, quorum (ut singulos ordine intuearis) primum tendinem attolles, pedem mouentium sexti. Huius musculi caput aliorum musculorum modo, ab exortu liberatum, ad insertionem usque ducendum est, quod mediocriter nec gocio, si utrinque musculi latera ab ipsi connatis cultello aut nouacula diuiseris. Posthunc totus sese ostendit quatuor digitos extendens musculus, una cum portione illa, quam nonum pedem mouentium recentui. Vbi hic à tibia liberatus ad insertionem ductus erit, is aggredietur qui pollicem extendit, quem similiter à tibia liberatum ad insertionem ducere expedit. Superfunt in tibia duo pedis motibus famulantes musculi, qui fibulae exporriguntur. Horum sectio à ligamenti tranuersi inter calcem & fibulam positi dissectione inchoabitur, & deinde tendinibus eleuatis, uniuersum musculorum corpus à fibula dirimetur, ut postmodum ipsorum insertionem liquidò uideas, ac demum musculos, qui superiorem pedis sedem occupant, suis principijs liberatos ad insertionem perducas, atque ita uniuersa musculorum fabrica una nunc tecum summam manum imponas, ac ligamentorum quae adhuc reliqua sunt naturam spectes. Atque horum omnium administratio proprium nihil, aut peculiare exigit. Si enim iam ligamenta ex latere ossis sacri, ubi quintum os sexto committitur, prodeuntia inspexeris, una cum membrana pubis ossis foramen occupante, integrum erit ilium os à sacro, impetu abrumperet, & commissuram ambiens ligamentum simul cum cartilagineis ligamentis intueri. Mox ad coxendicis articulum accedens, orbiculatim illum ambiens ligamentum acutiori cultello tranversum diuidito, atque eius crassitiam, sed praecipue ortum & insertionem, inspicito. Simodò femur in exteriora modice duxeris, ex acetabulo ipsius caput elabatur, & teres ligamentum se spectandum exhibebit. Hoc tranversum dissecto, acetabulum accuratè obseruandum uenit, propter iam commemorati ligamenti insertionem, & id ligamentum quod sinum augere diximus. Priusquam uerò genu ligamenta administrantur, opportunum est perpendere, anteriori articuli sedi praeter patellam, cum extendentibus tibiam tendinibus nullum ligamentum praeponi. Id enim ubi constabit, exterius ligamentum à femoris capite liberatum ad fibulam deduces. Post hoc internum quoque à femoris interno capite liberatum, similiter uersus anteriora tibiae dissecabis. Posterioris uerò regionis ligamentum opportunè à tibia dissectum, ad ipsius in femur insertionem perducas. Diuiso postmodum ambiente articulum ligamento, in latus tibiam postmodum reflecte, ac cartilagineum huius articuli ligamentum ad amissum expendito, & cartilagineis tibiae ossis sinum argentes, ab articulo acutiori cultello adimito. Ligamenti, quod tibiae fibulam alligat, natura, si ad commissuram id diuidatur, citra negotium conspicitur. Membrana quoque isthaec ossa, quae inuicem distant, intercedens, sese iam citra ullam sectionem offert. Tranversa omnia modò dissecta sunt, atque iccirco superest duntaxat fibulam à tibia dirumpere, & ligamen ambo ossa colligans inquirere: dein acutiori cultello fibulam à talo, & postmodum à tibiae osse talum liberare. ita enim duo sese offerunt tali ligamenta, cartilaginis specie donata. Duo autem reliqua disces, si cultello talum ab esse cymbam imitante diuiseris, & à calce talum abraueris: quod difficulter, idque nisi acuto cultello perfeceris. Ad hunc modum reliqua pedis ligamenta aggredieris, nempe ipsis secundum ossium commissuras circumsectis. Quam uerò concinne haec omnia à Natura sint formata, ex cuiusque ossis usu, & generali ligamentorum facultate, cuius notum esse arbitror. Quapropter neque hic, neque alias saepius ad summi rerum Opificis encomia digressus sum, ne eadem semper aut de musculis aut ligamentis repetenti, in nimiam molem haec excreverent. Praecipue quum nihil facilius sit, quam prolixè in usus enarrationem excurrere, si modò actio à me semper descripta non lateat.

LIBRI SECVNDI FINIS.

ANDREAE VESALII BRUXELLENSIS. DE HUMANI CORPORA- RIS FABRICA LIBER TERTIVS, QVO VENARVM ARTERIA- rumque per uniuersum corpus series describitur, & peculiares ipsi figurae, quibus conueniunt Capitis praeposuntur.

QVOD VENA, ET QVAE IPSIVS SVB- stantia & usus. Caput. I.

SSIVM musculorumque historia superioribus libris enarrata, proximum uidetur, uenarum arteriarumque per uniuersum corpus distributionem aggredi: siquidem Galenus in primo de Administrandis sectionibus libro, hunc in Anatome discenda ordinem obseruandum rectè praeeperit. Nam alius fortasse earum partium, quae peritonaeo & costas succingente membrana & caluaria continentur, descriptionem, non uenarum modò ac arteriarum, uerum & neruorum quoque descriptionem oportere necessariò praecedere, haud inepte arbitrabitur, quòd absque earum partium notitia, omnis de uenis, arterijs & neruis sermo tam difficilis futurus sit, ut ego nequaquam improbauerim hunc librum, & quartum qui neruis dedicabitur, quinto libro, sexto ac septimo subiici, eosque praesentem anteire. atque id maxime, cum quis sectionum prorsus rudis in istos libros primum inciderit, & nò in nostra Lipsitome uel obiter sese exerceat. Ne tamen longius in praesentia à Galeni & ceterorum qui ipsum praecessere dissectionis professorum placito declinem, hunc librum uenis arterijsque consecrabo, à uenis, quòd plures sint, atque arterijs magna ex parte interstantur, sumpto sermonis exordio, liberaque sententia lectori in nostris libris transponendis relicta. Vena igitur pars est instrumentaria, teres, fistulaeque instar cauata, & uniuerso corpori sanguinem partes enutriturum una cum naturali spiritu insigniter (si quis modò sit) caliginoso deferens. Haec unica peculiari propriae uel constat tunica, quae colore, crassitie & forma, membranis respondet, sed aliàs ab illarum natura plurimum disterepat. Membrana namque simplex ac simile corpus censetur, & omni ex parte quomodo, cumque discerpatur, perpetuò membrane nomen retinet. Venae autem tunica, corpus est instrumentarium, ex similibus partibus, fibris uidelicet, conformatum. Quemadmodum enim membranae musculorum tendines, ferè unico fibrarum genere intextuntur, atque hac occasione non in similiarium, sed instrumentarium partium classem reponuntur, ita uenae tunica triplici fibrarum genere constituitur. Huiusmodi fibrae Graecis *uiae* nuncupantur, & substantia quidem, forma, & colore musculorum fibris respondent, actione autem plurimum ab illis uariant. Haec enim carne musculorum substantia obstita, arbitrario: illae uerò nulla carne impletae, naturali motui praeficiuntur. quippe ut motus è nostro arbitratu pendentes, fibrarum in musculis auxilio perficimus, sic naturales motus uniuerso corpori subseruientes, fibris quibusdam obeuntur, quae organis toti corpori famulantibus intertextae sunt. Quanquam naturales motus non omnes, sed materiae duntaxat alicuius attractio, retentio & expulsio, huiusmodi fibrarum adimpleatur. Voco autem in praesentiarum uim attracticem, retentricem & expultricem, non quae singulis partibus ad sui nutritionem à Natura est ingenta, sed quae quaedam corporis partes commune uniuerso corpori munus praestant. Etenim prorsus alia censetur attractio cibiper stomachum in uentriculum, & sanguinis è caua uena in dextrum cordis sinum, & aeris ex arteria uenali in sinistru cordis sinum, & seminis in uterum, & sanguinis in uenas, & spiritus in arterias, quam attractio, cuius beneficio partes illae nutrimentum sibi familiare, & quo priuatim aluntur, ad sese pelliciunt. Rursus longè alia excretrix facultas est, qua uentriculus cibum à se coactum in intestina propellit, & qua rursus intestina superiora eundem in inferiora protrudunt, & qua cor sanguinem in pulmones ac uitalem spiritum simul cum sanguine impetu per corpus ruente in magnam arteriam mittit, & qua sanguinem una uenae pars in subsequenter continuo deriuat, & qua uterus foetum & uelica urinam excernunt: quam ea sit, qua nunc dictae partes proprii nutrimenti recrementa à se abigunt. Ad haec, prorsus alia putatur cibi potusque in uentriculo, & foetus in utero, & urinae in uelica, & sanguinis in uenis, & spiritus in corde

Quid uenae
bro docendū.

Quid uena.

Vene corpus
in quo a mem-
brana differ-
nat.Fibrarum quae
naturalis mo-
tū praesunt,
ab ijs quae ar-
bitrario sumu-
lantur differ-
rentia.